

3. Jelentés a térképészeti osztály 1914. évi működéséről.

PITTER TIVADAR-tól.

A m. kir. földtani intézet térképészeti osztálya épúgy, mint a mult évben, 4 munkaeörével kezdette meg működését. Sajnos azonban az év második felében a kitört világháború 2 jó munkaeörömet hadba szólította és pedig REITHOFER KÁROLY m. kir. rajzoló, helyettesemet, valamint HEIDT DÁNIEL műszaki napidíjast.

REITHOFER KÁROLY kollégám és barátom, aki augusztus 5-én vonult be mint póttartalékos a 20-ik m. kir. honvéd-gyalogezredhez Nagykánizsára, ígérete szerint minden héten küldött üzenetet és utolsó levelében nagy lelkesedéssel ír — a nem szokott fáradalmak dacára — a katonai életről és örömmel tudatja, hogy most már ezredével a harcra készül. Következő értesítése már csak egy levelező-lap volt Sucháról és 2 napra rá, szeptember 3-áról keltezve kaptam Rzezowból legutolsó üzenetét, melyben röviden azt írja, hogy innen Lembergbe és onnan északra vonulnak. Egy hónapra rá már magánértesítést kaptunk, hogy 1914. szeptember 5-én Ravaruskánál elesett. Mindent megtettem, hogy e tény valódiságáról meggyőződjem, de saját hadkiegészítő parancsnoksága erről semmit sem tud. Azóta hónapok teltek el anélkül, hogy bárminemű hirt hallottunk volna róla s így gyenge reményem is: őt viszontláthatni, lassan eloszlik. El nem mulaszthatom, hogy ne emlékezzem meg róla, mivelhogy benne igen ügyes és tehetséges munkaeöröt veszítettem el, akit geológiai térképek, helyszínrajzok, szelvények, stb. megszerkesztésében és kidolgozásában sok évi tapasztalat után se tud más pótolni. Azonfelül még egy jó kartársat és barátot is veszítettem el benne. Adja az Isten, ha később is, hogy visszakerüljön esetleges fogságából és együtt működhessünk továbbra is a hazának jövő tudományos életében.

HEIDT DÁNIEL műszaki napidíjas július hó 27-én vonult be mint szakaszvezető a cs. és kir. 6-ik gyalogezredhez s előbb a Szerbia ellen indított hadjáratban vett részt, később pedig Galiciában harcolt az oroszok ellen, hol szeptemberben megbetegedvén, november 20-án szabadságoltatott és december 15-én, midőn állapota javult, a hivatalban újból megkezdte működését. Nem sokáig maradt azonban körünkben, mert a következő tavaszon ismét hadiszolgálatra hívta őt be az ezrede.

Az elmúlt évben az országos felvételekből az 1913. évben megkezdett 13. öv XVI. oszlop (Pozsony) agrogeológiai és a 23. öv XXV. oszlop alá eső (Buziás) hegyvidéki 1:75.000 lapjai elkészültek, azonban a bécsi cs. és kir. katonai földrajzi intézet ezeknek sokszorosítását, a háborús állapotok miatt el nem készíthette.

Osztályunk tetemes munkát végzett első sorban is a kiadványok, szakvélemények, stb. mellékleteinek, valamint különböző helyszínrajzoknak, geológiai szelvényeknek és térképvázlatoknak a megszerkesztésével és kidolgozásával.

Ehhez járultak még a felsőmagyarországi reambulációhoz szükségelt térképmások. Nagyon emelte a munkakört még az is, hogy a létesítendő artézi kútakról újabban a m. kir. földtani intézet igazgatóságának is külön véleményt kell adnia, miáltal az újabb helyszínrajzoknak a rajzolása vált szükségessé.

Nagyobb munkálatokról beszámolva, felsorolhatom első sorban is dr. PAPP KÁROLY m. kir. osztálygeológus „A Magyar Birodalom vasérc- és kőszén-készlete“ című munkájához készülő ábrák klisé alá történt rajzolását, amely munkák már szeptemberben megkezdődtek és még folyamatban vannak, továbbá dr. LÁSZLÓ GÁBOR m. kir. osztálygeológus „Magyarország Tőzeglápjai“ című munkájához készült ábrák és térképmellékletek rajzait.

A térképészeti osztályban részben mint eredeti, részben mint másolat az 1914. év folyamán összesen 342 drb grafikai munka és pedig: 135 drb geológiai térkép, térképvázlat és másolat, 93 drb topografiai helyszínrajz és bányaszituáció s végül 114 drb geológiai szelvény készült.

A nyár elején a m. kir. földmivelésügyi miniszterium 23.075/IX2., valamint a m. kir. földtani intézet igazgatósága 211/914. számú rendelete értelmében május hó 25-én az 1913. évben megkezdett vágvölgyi geológiai térképekre vonatkozó újabb adatok beszerzése és átdolgozása céljából egy óra a bécsi cs. kir. földtani intézetbe küldtettem. Ezen idő alatt 20 drb 1:75.000 térképlap átdolgozását végeztem, amelyekből 9 és fél lapot egészen újra rajoltam, minthogy nagyon eltérő adatokat találtam eme lapokon. Bécsi kiküldetésemről visszatértemkor szóbelileg, később pedig az intézet igazgatóságának írásban is részletesen beszámoltam.

Az 1914. évi térképszaporulat tekintettel a felvidéki reambulációra és az agrogeológiai országos átnézetes felvételek folytatására, újabb térképek beszerzése által emelkedett, úgy, hogy összesen 205 drb különféle mértékű térkép szereztetett be 410 K 40 fillér értékben.